

Exam. Code : 216703

Subject Code : 5416

M.A. Political Science 3rd Semester

**POLITICS OF INTERNATIONAL ECONOMIC
RELATIONS**

Paper—XI

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—80

Note :— There are **four** sections in this paper; Sections A, B, C and D. Candidates must attempt **FIVE** questions in all, by selecting at least **ONE** question from each section and the **fifth** question may be attempted from any of the **four** section.

SECTION—A

1. Examine the role of economic factors in the making of any country's foreign policy. 16
2. Critically examine Theory of Dependency given by Immanuel Wallerstein. 16

SECTION—B

3. Critically examine the role of the IMF and the World Bank in shaping up of twenty first century Globalised World Order. 16
4. Write a detailed note on various aspects of Trade Related Intellectual Property Rights in International Economic Relations. 16

SECTION—C

5. Critically examine the role of Multi National Corporations (MNCs) in case of developing countries of the world. 16
6. Write a detailed note on various structures, powers and functions of the WTO. 16

SECTION—D

7. Discuss meaning, nature and various drivers of forces Globalisation. 16
8. Examine the nature of ongoing debates regarding 'Politics of Oil' in the late 20th and early 21st century International Order. 16

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਇਸ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ; ਭਾਗ ਓ, ਅ, ਏ ਅਤੇ ਸ। ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੇ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਗ—ਓ

1. ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। 16
2. ਇਮੈਨੁਅਲ ਵਾਲਰਸਟੀਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। 16

3. 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਗਲੋਬਲਾਈਜ਼ਡ ਵਰਲਡ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਆਈ. ਐੱਮ. ਐੱਫ. ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। 16
4. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਰਥਿਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਬੌਧਿਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਪਾਰ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਇਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 16

ਭਾਗ—ੲ

5. ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਿਗਮਾਂ (ਐਮ. ਐਨ. ਸੀ.) ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। 16
6. ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸੰਰਚਨਾਵਾਂ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 16

ਭਾਗ—ਸ

7. ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਬਲਾਂ ਨੂੰ ਧਕੇਲਨ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 16
8. 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਤੇਲ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ' ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। 16